REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Tĕrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 184. Braşov, Sâmbătă 19 August (1 Septemvrie). 1900.

De unde vine periculul?

Era uşor de prevĕdut, că visita ce a făcut'o Regele Carol al României monarchului nostru la Ischl va fi de astă-dată pusă în legătură cu conflictul, ce a isbucnit între România şi Bulgaria. In tóte enunciaţiunile foilor oficióse şi semi-oficióse din Viena şi Budapesta s'a şi admis, că diferendul româno-bulgar va fi adus în discusiune la întrevederea monarchilor.

Dér se póte observa din tóte aceste enunciaţiunĭ, cum organele, carĭ îşĭ iau inspiraţiunea dela oficiul nostru de esterne, se feresc de-a da amintitului conflict o importanţă prea seriósă şi cum se silesc a documenta, că el nu póte da nascere unui rĕsboiŭ între cele două state din Orient.

Temerea de încurcăturĭ în Peninsula balcanică este, care produce acéstă reservă în ce privesce posibilitatea înăspririi conflictului. Organul ministeriului de esterne din Viena esprimă speranţa, că România va da dovedĭ de moderaţiune şi în acelaşĭ timp se relatéză din Petersburg, că în cercurile guvernului rusesc domnesce numai îngrijirea, ca nu cumva cestiunea macedoneană sĕ provóce încurcăturĭ, prin carĭ s'ar puté sgudui *status quo* în Balcanĭ, declarând, că acésta Rusia şi Austro-Ungaria nu o vor suferi, în puterea învoelii încheiate între ele.

Ingrijirea acésta însĕ a fost lipsită de orĭ-ce temeiŭ din capul locului, avênd în vedere atitudinea guvernului român, care, cum dice unul din diarele vienese, s'a mărginit la casul de drept dat, fără a lansa aspiraţiunĭ politice, şi pe basa dovedilor, ce resultă din instrucţiunea asasinatului Mihăileanu, a cerut satisfacţia, la care are un drept, reclamând la guvernul bulgar urmărirea şi pedepsirea crimelor comise de agenţii comitetului macedonean.

In stadiul actual al conflictului nu se tractéză aşa-dér de acţiunea macedoneană, ci de aceea, ca Bulgaria sĕ fiă constrînsă a da garanţele de lipsă, că se va pune capĕt comploturilor bulgărescĭ, carĭ ameninţă pacea în Balcanĭ prin uneltirile lor criminale şi anarchice. In privinţa acésta i-se promite României sprijinul tuturor puterilor semnatare.

Dificultăţile, ce se ivesc în acest conflict, nu vin decĭ din partea României, a căreia purtare corectă diplomatică este în general recunoscută de către cabinetele marilor puterĭ, ci din partea Bulgariei, al căreia guvern nu are autoritatea şi puterea de lipsă, ca sĕ pótă procede cu energiă pentru a-şĭ face datoria şi a urmări pe criminalĭ fără cruţare şi fără considerare, décă sunt orĭ nu membri ai comitetului macedonean.

Admiţênd chiar, că guvernul din Sofia ar avé tótă bunăvoinţa, el anevoiă va puté sĕ dea garanţele cerute de România, căcĭ prea multe sunt pĕcatele lui şi prea mare este conivenţa sa, décă nu cu crimele, dér cu agitaţiile secrete ale Sarafoff-ilor de tot soiul. De aicĭ vine apoi, că aceste agitaţiunĭ, carĭ acum sunt hrănite de duşmănia, ce o propagă căpeteniile comitetului macedonean în contra Românilor, începe deja a paralisa pe tótă linia influenţa guvernului bulgar asupra poporului.

Din Bulgaria sosesc mereu scirĭ sensaţionale despre mĕsurĭ militare şi despre iritaţiunea, ce ar domni în popor. S'a dis, că meetingul, ce era sĕ se ţină Marţia trecută în Sofia, a fost contramandat la cererea guvernului bulgar, ér acum se anunţă, că totuşĭ se va ţiné în urma stăruinţelor comitetului macedonean, care cu ocasiunea acésta ar pregăti chiar isbucnirea unei rĕscóle.

Scirile aceste, deşi vor fi esagerate, dovedesc însĕ, că în Bulgaria guvernul nu mai numĕră aprópe nimic, că totul este subminat de propaganda revoluţionară, căreia i s'a lăsat frêu liber până acum. Aicĭ este a-se căuta periculul îngrijitor al situaţiunei actuale, periculul faţă cu care anevoe va puté isbuti pe cale pacînică chiar şi glasul admoniător al tuturor puterilor.

Planurile Cehilor. „*Narodni Listy*“ rĕspundênd la întrebarea, décă Cehii sĕ continue obstrucţiunea, scrie următórele:

„Constituţia din Decemvrie şi centralismul noi vrem sĕ le aducem *ad absurdum* şi vrem sĕ luminăm poporul nostru despre aceea, că luptele pentru cause aşa de marĭ recer şi jertfe marĭ. Apare ca un lucru cert, că poporul cehic va fi silit sĕ ajute acestor lupte prin alte investiţiunĭ. Nu ne putem închipui cu ce fel de sentimente va urma poporul pe representanţii sĕi în Viena, décă ei au hotărît capitularea şi fără nicĭ o precugetare, numai de dragul Nemţilor, s'ar osîndi în Viena la rolul de păpuşĭ. Séu că are Koerber curagiul de a câştiga dreptului valóre chiar şi în contra Germanilor — ceea-ce s'o arate prin fapte; séu, că n'are curagiŭ pentru aşa ceva: décă ne-am convins despre acésta, am fi nisce degeneraţĭ, când numai de dragul lui şi fără speranţa de a ajunge la favorurĭ naţionale, am dovedi conciliaţiune în astfel de momente“.

Din rêndurile aceste ale organului cehic autorisat reiese clar, că planul Cehilor este de a continua obstrucţiunea, décă guvernul nu le va satisface postulatele naţionale.

Visita Regelui Carol la Ischl.

„*Agenţia română*“ comunică următórea telegramă cu data de 29 Aug.:

M. S. Regele României, cu suita Sa, a sosit aci cu tren special, la 2 óre după amiadĭ. Majestatea Sa a fost primit la gară, care era împodobită cu drapele românescĭ şi austriace, de M. S. Impĕratul Francisc Iosif, care era însoţit de Prinţul George al Bavariei, de contele Goluchowski, ministru al afacerilor strĕine şi de alţĭ înalţĭ funcţionarĭ, şi de primarul din Ischl.

Intêlnirea celor doi Suveranĭ a fost din cele mai cordiale. Majestăţile Lor s'au sărutat. După presentarea reciprocă a suitelor, M. S. Regele Carol a bine-voit a adresa cuvinte bine-voitóre tuturor persónelor presente.

Impĕratul şi Regele s'au suit apoi în trăsură şi s'au dus la otelul „Impĕrătésa-Elisabeta“ între două şirurĭ compacte de public, care a aclamat călduros pe Majestăţile Lor. Regele Carol a fost salutat la otel de archiducesa Maria-Valeria, de principesa Gisela a Bavariei, de fiul ei, principele Conrad, şi de prinţul de Lichtenstein, mare maestru al Curţei Imperiale.

După o scurtă şedere la otel, impĕratul s'a dus la villa imperială, unde a avut loc, la 4 óre séra, un prând, la care au luat parte: Regele Carol cu suita Sa, membri familiei imperiale, contele Goluchowski şi înalţii funcţionarĭ.

După prând, Regele Carol a făcut visită principesei Gisela, apoi s'a înapoiat la otel, unde Impĕratul Francisc Iosif a venit sĕ-l ia pentru a face împreună o plimbare în trăsură.

La întórcere, Majestăţile Lor s'au dus la principesa Gisela, unde Regele Carol a luat ceaiul cu familia imperială, apoi Impĕratul Francisc Iosif l'a recondus la otel.

*

„*Neue Freie Presse*“ scrie în numĕrul sĕu de Joi despre visita Regelui României la Ischl. Dice, că acéstă visită se repetă în fie-care an in urma relaţiunilor amicabile, ce esistă între cei doi domnitorĭ. Regele Carol ca amic al monarchiei nóstre şi al triplei alianţe, este sigur de cea mai simpatică primire. Ce-i drept formaţiunile şi grupările internaţionale în Balcanĭ au perdut mult din importanţa lor. Turcia nu mai este considerată ca un stat în lichidare, Sultanul e tratat cu tóte onorurile, cum se va dovedi acum la jubileul sĕu de guvernare; Rusia şi Austro-Ungaria s'au înţeles de a nu favorisa nicĭ a suferi schimbărĭ în Peninsula-balcanică. Cu tóte acestea e de preţ pentru pacea europénă, că unul din statele balcanice, şi nu cel din urmă între ele, se orientéză de bună voiă după apus şi sprijinesce politica lui conservativă.

După ce spune, că acésta este a se datori în cea mai mare parte Regelui Carol, vorbesce de presenţa lui Goluchowski la Ischl, dicênd, că nu trebue sĕ i-se dea prea mare importanţă, căcĭ conflictul româno-bulgar nu póte fi aşa de ameninţător cum îl descriu politicianii plinĭ de temperament din Bucurescĭ şi Sofia. Totuşĭ, dice, ar fi nefiresc ca la Ischl sĕ nu se vorbéscă de loc de acest conflict. Goluchowski va trebui sĕ facă declarările sale Regelui României despre posiţia, ce o ia Austro-Ungaria în acéstă cestiune. Crede, că *aceste declarărĭ vor mulţumi pe Regele României.* Nu că dór politica nóstră esternă ar voi sĕ se amestece în certele din Balcanĭ. In stadiul actual al conflictului nicĭ că se tratéză de vre-o aspiraţiune, ci de un *cas de drept bine precisat.*

Espune apoi acest cas bine cunoscut cetitorilor noştri şi dice:

„Guvernul român, răzimat pe dovedile sale, cere cu drept cuvênt o satisfacţiune, care se corespundă sentimentului poporului român şi tot-odată sĕ ia agenţilor comitetului macedonean pofta de a face mai departe politică patriotică cu pumnalul şi cu revolverul. *România póte fi sigură*, că pretensiunea acésta a ei va fi spriginită de puterile semnatare“.

„Neue Fr. Presse“ dice mai departe, că prin luarea mĕsurilor din partea României la ea acasă contra celor vinovaţĭ şi suspecţĭ, *acţiunea în contra comitetului macedonean încă nu s'a terminat. Trebue sĕ i-se tae puţin aripele acestui comitet,* ceea-ce e fórte îndreptăţit, căcĭ în cele din urmă *trebue sĕ fiă scutiţĭ şi Românii locuitorĭ în Macedonia de rĕsbunarea comitetului.* Supraveghierea Macedoniei e, ce-i drept, tréba autorităţilor turcescĭ, dér în asemenĭ casurĭ nu-i destul sĕ fiă pedepsiţĭ criminaliĭ prinşĭ. „Nu se póte tolera, ca un guvern recunoscut în Europa, *sĕ ofere mai mult decât asil* unei reuniunĭ cu tendenţe revoluţionare, care în urmărirea acestora, nu se înspăimântă a comite tot feliul de omorurĭ şi estorcărĭ“.

„Pretensiunea României, că guvernul bulgar, fără a ţiné séma de simpatiile Bulgarilor pentru ţînta mişcării sĕ procédă, cu cea mai mare energiă în contra comitetului, consună nu numai cu vederile de drept ale Europei, ci şi cu tendenţele politicei europene în Balcanĭ...“

„Neue Fr. Presse“ încheiă aşa:

....„România, care se mărginesce de *a pretinde garanţă pentru siguranţa de drept în teritoriile locuite de Românĭ*, este de astă dată *sigură de consimţĕmêntul Europei*, ér pe Bulgarĭ trebue sĕ-i sfătuim sĕ nu facă prea marĭ greutăţĭ împlinirei acestei pretensiunĭ.“

*

Am redat mai pe larg părţile esenţiale din articolul lui „N. Fr. Presse“ fiind-că suntem de firma părere, că atât acésta foiă, cât si „P. Lloyd“ au scris despre visita Regelui Carol la inspiraţiunea oficiului nostru de esterne.

Luptele dintre Englesĭ şi Burĭ.

După luarea Pretoriei de către Englesĭ tótă lumea credu, că rĕsboiul anglo-bur a ajuns la sfîrşitul sĕu, încât atenţiunea generală începù a-se distrage din acea parte a lumei, mai cu sémă, că în acelaşĭ timp isbucnise rĕscóla în China, unde interesele mai multor continente erau ameninţate. Intre altele acel rĕsboiŭ îşĭ mai pierduse fórte mult din însemnătatea sa, după ocuparea capitalelor ambelor republicĭ, şi prin aceea, că operaţiunile belice combinate în scopurĭ de bătălii decisive, degenerară deodată în acţiunĭ neregulate într'un guerilla, care deşi oferă multe avantage celui mai slab, totuşĭ rare-orĭ póte aduce o decisiune.

Planul generalului Roberts d'a urmări repede şi a închide armata bură în capitala Transvaalului, nu reuşi, deóre-ce Burii, destul de prudenţĭ, pĕtrundêndu-l, nu se opriră în Pretoria, ei se retraseră succesiv spre Ost, avênd de obiectiv munţii dela Lydenburg. Detaşamentul lui Botha la Hathaley şi Esterfabriken pe de-oparte şi trupele bure rĕmase în flanc şi spatele Englesilor în republica Oranje sub preşedintele Steyn, generalul de Wett şi alţi conducĕtorĭ burĭ, făcură ca situaţia lui Roberts în Pretoria sĕ fiă cât se póte de penibilă şi în opt sĕptĕmânĭ sĕ nu pótă inainta, decât 110 klm. ocupând Middelburgul. După acest resultat neinsemnat al armelor engleze, urmă o

mare pausă în operațiunĭ, fiind-că mareșalul Roberts trebui sĕ șĭ concentreze tóte forțele pentru un atac concentric asupra posițiunei Burilor dela Dalmanutha și Mahadodorp. La 18 August generalul Buller ajunse la 85 klm. la Sud de Belfast, trupele lui Pole-Carew veniră și ele în același timp în contact cu Botha dinspre Vest, așa că aci întrunind Roberts tóte forțele sale disponibile în numĕr de 30,000 contra 8000 ale Burilor, se aștepta cu tótă probabilitatea lovitura decisivă.

Pe cóma supremă a munților de Ost, carĭ despart apele Oceanelor Indic și Atlantic, președinții Steyn și Krüger concentrară mai tóte forțele ambelor republicĭ, pe un platou de 1700 mtr. înălțime, între Belfast și Mahadodorp, afară de detașamentele lui de Wett și Delarey, carĭ tot mai amenințau pe rîul Vaal River linia de operațiă Bloemfontein-Pretoria a Englesilor. Posiția fù bine alésă de Louis Botha și chiar întărită, încât domina terenul de Vest și Sud, spre Middelburg și Ermelo, direcțiile de înaintare ale Englesilor, precum și comunicațiunile dela spate spre Lourenço-Marquez, Lydenburg și Boschveldt, unde Burii îșĭ trimiseseră înainte femeile, copiiĭ, ciurdele de vite și ultimele lor provisiunĭ.

Englesii atacară posiția dela Belfast câte-va dile în șir, în două colóne, dinspre Vest sub comanda personală a lui Roberts, și dinspre Sud sub comanda generalului Buller. Atacurile de front dela 24—26 August ale Englesilor, nereușind, mareșalul Roberts recurse ér la vechia lui tactică de-a încunjura flancurile inimice cu cavaleria. Nicĭ acéstă manevră nu isbuti, Burii luptând ca leii și avênd tunurĭ marĭ. Mareșalul Roberts justifică acest nesucces prin faptul, că se inserase înainte de a-se termina lupta.

După o luptă de cincĭ dile, avangarda lui Buller isbuti totușĭ se ocupe Mahadodorp, cheia posițiunei dela Belfast. Burii ne mai opunênd o resistență seriósă, se retraseră de bună-voie. Acéstă atitudine o avură Burii mai tot-déuna. Ei se bat până când forțele le permit încă o resistență seriósă, întrerup îndată lupta și se retrag, evitând astfel periculul de-a fi nimicițĭ în retragere. Infanteria călărétă a lui Dundonald îi urmărì numai până la satul Helveția situat la 40 klm. la Nord de Belfast. Generalul French înaintà până la Elandsfontein, 45 klm. la Vest și în dreptul Helveției, amenințând flancul drept al Burilor, și acéstă mișcare decise, probabil, pe Botha a părăsi Machadodorp-ul și a-se retrage spre Lydenburg la Buschfeld, care este o pădure sud-africană compusă din arborĭ rarĭ, dér între ea de șnepĭ séu tufiș des. Englesii de vor voi sĕ urmăréscă pe Burĭ în acest ținut din Transvaalul nord-ostic, vor da peste un teren sĕlbatic, nesănĕtos, infectat de malaria, unde ar fi silițĭ a continua lupta în condițiunile cele mai nefavorabile de teren și climatice.

Conflictul României cu Bulgaria.

Foile din Budapesta publică următórea telegramă datată *Bucurescĭ* 29 August:

Consulul român din Rusciuc, *Tomescu*, a raportat adĭ ministeriului de esterne, că autoritățile bulgare din Rusciuc au mers erĭ séra la pontonul serviciului român de navigațiune dunărénă și după-ce *au împiedecat intrarea în port a vasului român de postă și transportare de pasagerĭ, au pecetluit localitățile biroului român, apoi au luat posta și pe agent, precum și pe celalalt personal și i au pus sub pază polițienéscă.* Tot așa au procedat autoritățile bulgare și în *Silistra.* Ministeriul român de esterne a protestat imediat la guvernul din Sofia și prin agentul român *Mișu* a cerut *grabnice lămurirĭ.*

*

Din *Sofia* mai primesc foile unguresci următórele telegrame de sensațiă, cu data de 29 August:

In consiliul de miniștri ținut adĭ, s'a hotărît *mobilisarea generală.* Ministru de rĕsboiŭ *Paprikov* a încunosciințat pe ministru-președinte, că-șĭ dă dimisia. Ministru-președinte a luat la cunoscință dimisiunea lui *Paprikov*, dér l'a rugat, ca până la reîntórcerea în țéră a principelui, sĕ conducă afacerile resortului sĕu. In conflictul româno-bulgar Papricov era pentru o pacĭnică soluțiune și a protestat contra mobilisării.

Altă telegramă din Sofia cu aceeașĭ dată spune:

Gendarmeria rurală bulgară a fost consignată la serviciu militar activ. Ministru de interne Radoslavov a adresat un apel către prefecțĭ, în care le dă instrucțiunĭ cu privire la agendele lor. Poporul bulgar începe sĕ se mișce deja.

*

Din *Viena* se telegraféză:

„*Pol. Corr.*“ publică o scire din Petersburg cu privire la conflictul româno-bulgar, dicênd: In Bucurescĭ, ca și în celelalte capitale din statele balcanice pot fi convinșĭ, că *Rusia, în ințelegere cu Austro-Ungaria, nu va suferi ca cestiunea macedonénă sĕ provóce încurcăturĭ,* carĭ ar turbura *status-quo.*

*

„*Universul*“ primesce din Paris următórea telegramă: Diarul „Debats“ apărut adĭ publică o lungă scrisóre din Bucurescĭ, care conține un interview cu Tache Ionescu. Acesta a declarat, că conflictul cu Bulgaria va produce îmbunătățirea relațiunilor României cu Grecia și Turcia, va face probabil sĕ înceteze rĕsboiul vamal. Corespondența din Bucurescĭ publicată de „Debats“ conchide, că comitetul secret din Sofia nu va face alt-ceva, decât sĕ augmenteze influența română în Balcanĭ.

*

Cetim în „*Orientul*“ din Galațĭ: Erĭ vaporul „Rosia“ al companiei ruse, sosi în portul nostru, avênd pe bord 25 tinerĭ, studențĭ bulgarĭ, carĭ se duc la Odessa. Ei voind sĕ se dea jos, au fost oprițĭ de polițaiul portului, deóre-ce acesta bănuia, că trebue sĕ fie ceva la mijloc. Atuncĭ tinerii bulgarĭ începură a insulta pe Românĭ, numindu-i „rumensk mamaligari“; mai mult încă, amenințau, că vor trage cu revolverul, décă nu li-se va permite scoborîrea de pe vapor. Polițaiul portului interveni atuncĭ pe lângă căpitanul vaporului, care somà aspru pe studenții bulgarĭ sĕ se liniștéscă, căcĭ în cas contrar va recurge la mijlóce drastice. Ast-fel se puse capĕt impertinenței acestor studențĭ bulgarĭ.

Vocĭ asupra conflictului cu Bulgaria.

„*Național Zeitung*“, organul de frunte berlines dela 9 (22) August scrie următórele relativ la conflictul bulgaro-român:

„Fără îndoială tóte faptele și împrejurările justifică atitudinea României, căreia avem tóte cuvintele a-i da dreptate în acest conflict.

„România este printre tóte statele Peninsulei Balcanice acela, care a dat deplină dovadă, atât despre politica sa pacĭnică, cât și de lipsa de orĭ-ce tendințe spre cucerirĭ teritoriale.

„Acțiunea României în casul de față nu este numai îndreptată în contra unui element de disordine evidentă în Balcanĭ, *și decĭ în interesul tuturor statelor,* — dér și contra unor procedărĭ revoluționare cu caracter anarchic, *a căror tolerare este absolut inadmisibilă.*

„Pe de altă parte Bulgaria, care are încă nevoe a da ca stat dovedĭ analóge ca România, susține din tóte puunctele de privire o causă rea.

„Căcĭ, décă ar continua a se face protectórea acestei cause, șĭ-ar aduce șie-șĭ cele mai rele servicii și șĭ-ar perde probabil și bună-voința puterilor, al căror sprijin speră.

„Guvernul din Sofia nu póte și nu trebue sĕ fie scutit de datoria de a trata în mod pacific cestiunea macedonénă, mai puțin încă póte el sĕ fie îngăduitor față de procedările agitațiunei macedonene, carĭ aparțin metodei anarchiste“.

*

„*Times*“, din Londra, dela 23 August, încheie în chipul următor un lung articul, consacrat conflictului român în Bulgaria:

„Situațiunea în Balcanĭ este din multe puncte de privire neliniștitóre.

„Agitațiunea bulgară pentru absorbțiunea Macedoniei, nu este descuragiată de unele personalitățĭ înalte.

„Ostilitatea conspiratorilor din Sofia în contra Cuțovlahilor, adecă în contra Românilor din Macedonia, este datorită faptului, că aceștia fiind o mică minoritate, sunt mai dispușĭ sĕ se supue administrațiunei turcescĭ, decât de a fi înghițițĭ de o mare Bulgaria, dominată de pasiunile, carĭ înflorese în acest moment la Sofia și carĭ au fost întreținute pentru vĕdite scopurĭ.

„Rusia, se crede că nu ar dori sĕ vadă realisându-se aspirațiile bulgare, și ar preferi sĕ țină principatul în posițiunea de inferioritate espectantă, ce are astădĭ. Serbia și Grecia ar fi tot atât de încurcate, cât și România, décă ar reuși propaganda bulgară; ér Austro-Ungaria ar privi-o ca o gravă amenințare. Neapărat, că și guvernul turcesc n'ar puté sĕ dea consimțĕmêntul lui unui act, care în realitate i-ar fi clopotul de mórte“,

In Serbia lucrurile sunt încurcate prin căsĕtoria tînĕrului rege, și însu-șĭ darul unui colier de diamante trimis de Țar nouei regine nu i-a imprimat sigilul unei accepțiunĭ sociale complete. In Grecia insubordinațiunea în unele secțiunĭ ale armatei fără a fi fórte neliniștitóre, indică însĕ o nemulțumire latentă.

„Nu s'ar puté decĭ alege un moment mai puțin favorabil pentru a deschide cestiunea de Orient, punênd înainte pretensiunile bulgare asupra Macedoniei? Tot asemenea nu s'ar puté alege o metodă mai fericită, de așĭ presenta drepturile sale, decât metoda alésă de teroriștiĭ, carĭ par a fi apĕrațĭ și ocrotițĭ la Sofia?

„*Marile puterĭ vor face bine sĕ-șĭ esprime bine voința, că ele nu sunt dispuse sĕ tolereze ca pacea Europei sĕ fie turburată de o bandă de conspiratorĭ, carĭ abia se póte deosebi de asasinii anarchiștĭ*“.

*

Organul stambulovist, „*Now-Veac*“, din Sofia, critică guvernul bulgar printr'un articul, intitulat „Justificarea pentru menținerea lor la putere“, dicênd între altele:

„Lumea, care încércă adĭ pe spinarea sa grozăveniile unui regim terorist și distrugĕtor, este aceeașĭ, care de când s'a liberat Bulgaria a vĕdut multe regimurĭ, însĕ nicĭ unul atât de sĕlbatec, ca cel care dirigéză astădĭ destinele țĕrii. Regimul actual din Bulgaria nu dă nicĭ o garanță, nicĭ pentru viața și onórea, nicĭ pentru averea cetățenilor bulgarĭ, ér întru cât privesce drepturile lor, nicĭ vorbă nu póte fi.

„Autoritățile au persecutat, au lovit și au închis pe mulțĭ contribuabilĭ, numai pentru-că nu au avut curajul sĕ aprobe mĕsurile actuale ale guvernului. Ér pentru a puté năbuși protestările și manifestațiunile în potriva faptelor barbare ale acestui regim atât de scârbos, ei au atacat și libertatea pressei, proclamând starea de asediu în cincĭ districte, ale căror populațiunĭ constitue elementele cele mai inteligente și mai liberale din țéră.

„Ér autorii acestor atrocitățĭ, în care a cădut Bulgaria suferindă și poporul sĕu, au încă impertinența de a spune, că poporul bulgar tolerându-i, aprobă de sine-șĭ faptele sale. Acésta este o acusațiune cu totul nedréptă pe spinarea poporului nostru. Acei, carĭ îșĭ bat joc adĭ de sórtea lui, ascunșĭ după tunurile, săbiile și puscile armatei și după autoritatea corónei, se bucură de nefericirea națională, fără a se gândi, că nu e departe diua, când poporul le va cere socotélă pentru tóte aceste ilegalitățĭ, obrăzniciĭ și atrocitățĭ.

„Adĭ poporul bulgar se scaldă în sânge și inundă în lacrĕmĭ, însĕ vocea lui nu-i audită de nimenĭ, *în interitoriul țĕrii nu esistă decât o anarchiă completă; se comit crime, asasinate, furturĭ și nu vedem nicĭ cea mai mică umbră de speranță pentru onórea, averea și viața cetățenilor.* Țéra este ruinată din punctul de vedere economic și demoralisată, ér *întru cât privesce raporturile esteriore, este compromisă și discreditată până la cel mai înalt grad.* Étă acesta este situațiunea patriei nóstre, la care a adus-o o adunătură de ómenĭ de rênd și fără nicĭ o capacitate“.

Instrucția complotului bulgar.

Instrucția complotului bulgar se va sfîrși mâne. Arestatul Bogdanoff a dat d-lui judecător de instrucțiă un voluminos raport, în care face istoricul complotului bulgar. Acéstă piesă importantă va înlesni coordonarea tuturor pieselor din dosar.

Ordonanța definitivă va fi dată până Marția viitóre.

*

Kazacoff, Bulgarul în sarcina căruia s'au dovedit escrocherii și șantaje, va fi espulsat.

Odată cu el vor mai fi espulsațĭ încă cincĭ Bulgarĭ, găsițĭ fără căpătâiŭ în Capitală.

Uniunea studenților latinĭ.

— Fine. —

D. Dauteroche, delegat din Montpellier, declară, că tótă partea dela miadă-di a Franciei este devotată ideii latine (*'Ideau latinon*) In numele Felibrului latin din Montpellier se asociéză la opera întreprinsă de către camaradul H. Durand.

D. Persico din Roma ia cuvêntul în italienesce. „Sunt sigur, dice el, că toțĭ, fraților, mĕ vețĭ înțelege“. In câte-va frase de o elocință pornită dela inimă vorbesce despre Roma antică, de gloria ei, de tradițiunile sale. Vorbesce despre nobila misiune îndeplinită în lume de către descendenții sĕi. Ișĭ esprimă bucuria, ce simte audênd vorbindu-se despre fraternitate între popórele latine atât de îndelung timp despărțite. Conjură pe toțĭ de a-se uni pentru tot-déuna, spre a relua primul loc pe care l'au ocupat atât de lungă vreme. D. Persico este mult timp aclamat de către adunare, care aplaudă în picióre, fără sfîrșit.

D. Scurtu din Transilvania vorbesce de asemenea în limba sa națională, în românesce. El este perfect de bine înțeles. Salută Francia, patriali bertăților; Espania patria literaturei; Italia, patria artei. Salută în numele fraților sĕi oprimațĭ din Transilvania, *Uniunea latină emancipătóre.*

D. V. Govea din Brasilia vorbesce la rêndul sĕu în limba portugeză. „Care póte fi mai bună dovadă despre fraternitatea nóstră, decât ușurința cu care ne înțelegem, vorbind fie-care în limbile nóstre naționale. Da, suntem sigur, fiiĭ ai Romei, sigur, fiĭ ai aceleeașĭ familiĭ! Te salut, mama popórelor, vĕ salut camaradĭ din Italia, fraților Italienĭ! Și în mijlocul entusiasmului general el dă mâna cu Persico.

D. Budu, delegat al pressei române, salută pe delegațiĭ latinĭ. El făgăduesce *Uniunei studenților latinĭ* tot sprijinul pressei române. Sfêrșesce cetind, în mijlocul entusiasmului general, oda poetului V. Alexandri asupra „Gintei Latine“, odă coronată în 1883 de d-nii Quintana, Roque-Ferrier, de Tourtoulon și Berluc-Parossis și căreia s'a acordat marele premiu Quintana.

D. de Sanctis (Italia), cere ca sĕ nu se dea acestei reuniunĭ numele de Congres, ci acela de ședință de înaugurare (se adoptă cu unanimitate).

D. Negulescu (România) vorbesce în termenĭ fórte călduroșĭ despre simpatia, care domnesce între popórele latine, și *acéstă simpatiă reciprocă, dice el, nu va fi negreșit factice, căcĭ ea nu e determinată prin acțiunĭ transitorii, carĭ depind de cursul evenimentelor, ea va fi din contră în tot-déuna durabilă, fiind-că este scrisă în sânge, în istoria și în natură.*

Uniunea studenților latinĭ, *ast fel cum am conceput'o, este destinată a apropia inimile tinerimei și inteligenței latine fără a înceta vr'o-dată de a fi campionul sentimentelor de confraternitate internațională, atât de folositóre pentru pacea și civilisațiunea generală.*

Décă gândul Uniunei studenților latinĭ *este o ideiă, care ni-se pare nouă, gândul unirei latine a palpitat deja în inimele celor mai marĭ ómenĭ de care se fălesce geniul latin și întréga omenire.* El a fost de mii de orĭ proiectat de către Garibaldi, Victor Hugo, Mazzini. Și cum adevĕrul din trecut descoperă adevĕrul din tîmpiĭ de astă-dĭ celor carĭ nu vor sĕ închidă ochii, aceste viĭ luminĭ de geniu, carĭ au iluminat trecutul, ne învață cu cea mai mare autoritate carĭ sunt primejdiile nóstre, resursele nóstre, datoriile nóstre către patriă. Căcĭ décă în țĕrile latine desvoltările inteligenței individuale și progresul activității sociale s'au desfășurat cu strălucire totușĭ, de multă vreme, geniul latin pare enervat și paralisat în mersul sĕu.

Spre a înlătura aceste rele trebue sĕ ne unim, ridicându-ne inimile și hotărîrea la înălțimea marilor pericule, carĭ apasă

asupra patriilor nóstre. *Uniunea studenților latinĭ* nu este decât — preludiul *Uniunei latine.* Acéstă măréța Uniune a fost deja anunțată, cum o spuneam adineaorĭ, prin geniul lui Garibaldi și Victor Hugo, și, cum spune Schiller, *ceea-ce geniul promite, natura desĕvêrșesce întot-déuna.* (Aplause prelungite și unanime).

Doctorul Tissier próclamă *Uniunea studenților latinĭ* fundată, în mijlocul entusiasmului general.

Ședința este apoi suspendată.

SCIRILE DILEI.

18 (31) August.

Fundațiunea Gojdu. Conform dispozițiunilor regulamentare, s'a întrunit, ca în toțĭ anii, la ședință în Sibiiu representațiunea fundațiunei Gojdu. In scopul acesta au sosit la Sibiiu, după cum aflăm din „Tel. Rom.“, episcopii Nic. *Popea* al Caransebeșului și Ios. *Goldiș* al Aradului, precum și ceilalțĭ membri esternĭ ai representațiunei, anume d-nii Avram Dĕrlogea, Dr. Ios. Gall, Dionisiu Poenar, I. cav. de Pușcariu, George Serb și esactorul fundațiunii, părintele ieromonach Ghenadie Bogoevicĭ. Alaltăerĭ s'au început ședințele.

Moștenitorul de tron la manevrele germane. Se dice, că după starea de acum a lucrurilor, Alteța Sa Francisc Ferdinand, moștenitorul de tron în 10 Septemvre va trece prin Berlin la Stetin pentru a asista la manevrele imperiale germane. Archiducele cu suita sa va sta la comandantul Langenbeck. Manevrele vor fi deschise sĕrbătoresce în 8 Sept. pe câmpul Krakow de lângă Stetin.

Judecățĭ ungurescĭ. Scim, că tribunalul din Beszterczebanya a fost pedepsit pe cunoscutul conducĕtor slovac Matei *Dula* la 3 lunĭ închisóre, pe fiica-sa d-șóra Viera *Dula* cu amendă de 50 fl., pe d-șóra Elena *Svehla* cu 50 fl. și pe Etel *Czabek* cu 100 fl pentru-că întêmpinaseră la gara din Turoț-St.-Mărtin pe redactorul dela „Narodnie Noviny“ Andrei *Pietor* și i-au făcut ovațiunĭ, când s'a reîntors dela pertractarea unui proces de pressă, în care a fost condamnat. Tribunalul a mai pedepsit și pe alțĭ 21 Slovacĭ la închisóre de 1—2 lunĭ tot pentru aceeașĭ „crimă.“ Tabla regéscă a redus mĕsura pedepselor, ba pe unii i-a chiar achitat. Ajungênd procesul și la Curia din Budapesta, acésta a ținut sĕ se arate mai strașnică și mai șovinistă, decât cele dintâiŭ două forurĭ. Anume, a urcat pedépsa d-lui Matei *Dula* dela 3 lunĭ, respective 6 sĕptĕmânĭ la *6 lunĭ* închisóre, pedepsele consoților sĕi d-nii *Mudrony*, *Bulla* și *Halassa* le-a ridicat la câte 3 lunĭ închisóre, ba pedépsa d-lui Svetozar *Hurban Vajansky* a urcat'o chiar la 5 lunĭ temniță. — Și se mai dică cineva, că „înalta Curiă“ nu-șĭ cunósce chemarea, când e vorba de a mĕsura pedepse „bujtogată“-ilor din sînul naționalităților. Póte că așa trebue sĕ fiă cursul justiției la noi sub drăguțul regim al și mai drăguței devise szelliste: „lege, drept și dreptate“. Și acésta pentru-ca tot natul de sub fericita oblăduire ungurésсă sĕ scie și sĕ ia aminte, că nu-i permis sĕ dai o bună diua acelui séu acelor bărbațĭ din sînul neamului tĕu, carĭ sunt osîndițĭ pentru că în apĕrarea causei națiunei tale se 'ntêmplă sĕ apese ceva mai tare condeiul.

Visitele Regelui Italiei. „Correspondenza Politica“ din Roma anunță, că Victor Emanuel III, după espirarea doliului curții, va face o visită la curțile europene, ca și prin acésta sĕ-șĭ esprime mulțămita pentru condurerea lor manifestată din incidentul asasinarii lui Umberto. Părechea regală va merge mai întâiŭ la curțile din Berlin și Petersburg.

Croațĭ espulsațĭ. Din Viena se anunță cu data de 27 August n.: Erĭ au sosit aicĭ 56 supușĭ austriacĭ aprópe toțĭ Croațĭ, carĭ au fost espulsațĭ de regimul din Iohannesburg (Transvaal). Ómenii spun, că îndată după ocuparea orașului Iohannesburg de către Englesĭ, soldații au pornit o góņă contra străinilor. Autoritățile au proces pe calea cea mai scurtă, espulsând pe toțĭ strĕinii din comune și mine, așa încât n'au avut timp nicĭ sĕ-șĭ ia cu ei puținul avut, de care dispuneau. Toțĭ strĕinii au fost imbarcațĭ și trimișĭ la Europa. Espulsații au debarcat la Londra, unde fiă-care a primit câte un funt sterling ca spese de drum până la Viena. Se dice, că espulsații vor a se plânge pentru acéstă purtare ministrului de esterne. Sermanii ómenĭ fără ajutor au fost provisor înquartirațĭ de către autoritățĭ într'o șcólă. Se anunță tot-odată, că ministeriul de esterne a cerut dela consulatul din Iohannesburg sĕ trimită numai decât espulsaților avutul, ce a rĕmas de ei acolo.

Pedépsa lui Bresci. O lună după mórtea tragică a Regelui Umberto, curtea cu jurațĭ din Milano a adus verdictul în procesul asasinului *Bresci.* Pe basa acestui verdict tribunalul a pronunțat sentința, care osêndesce pe Bresci la *muncă silnică pe viață în galere, înăsprită prin închisóre isolată* și la pierderea drepturilor cetățenescĭ politice. Bresci a fost dus în sala de pertractare într'o colivìă înaltă de 2 metri. El purta haine negre și cravată roșiă. După-ce au fost conduși în sală cei 16 martorĭ, carĭ au depus jurămêntul, s'a procedat la ascultarea acusatului. La întrebarea președintelui, décă scie cu ce este acusat, Bresci a rĕspuns *da*. El declară, că deja după turburările din Sicilia și Milano s'a decis sĕ ucidă pe Umberto, ca „sĕ rĕsbune miseriile poporului“. Négă, că ar fi avut complicĭ și că ar fi comis crima sfătuit de alții. A tras asupra lui Umberto trei glónțe dela depărtare de trei metri. A recunoscut, că glónțele le-a încrustat cu fórfecă și cuțit, ca ele, deși n'ar nimeri inima victimei, se causeze rane, carĭ nu pot fi vindecate. — Urmă ascultarea martorilor, apoi rechisitorul și apĕrarea. Dându-se cuvênt și lui Bresci, el voi sĕ-șĭ apere fapta, însĕ președintele i-a detras cuvêntul. Atuncĭ Bresci dise: „Sentința vóstră mĕ lasă 'indiferent. *Revoluția, ce se apropie, mĕ va rĕsbuna*“. După pronunțarea verdictului, care a fost unanim, tribunalul a adus sentința, pe care Bresci a ascultat'o stând în picióre și cu sânge rece fără de a da cel mai mic semn de grózá orĭ părere de rĕu.

Un prinț ca profesor. Din Dresda se raportéză, că prințul Max de Saxonia a primit catedra de dreptul canonic și liturgiă la universitatea din Freiburg (Helveția). Acéstă universitate s'a fondat la 1890 ca șcólă superiórá, internațională-catolică și aprobată de Papa. Catedrele cele mai importante fură reservate Dominicanilor.

Adunare amânată. D-l *I. Traila*, directorul despărțĕmêntului Oravița al Asociațiunei, anunță, că adunarea cercuală a acelui despărțĕmênt, convocată pe 2 Septemvre n. c. la Sasca m. *s'a revocat până la luarea altor disposițiunĭ.*

Otrăvirĭ în massă. In ultima ședință a „Academiei de medicină“ parisiene profesorii Brouardel și Landoncy au presentat adunării un raport despre un nou soiŭ de otrăvirĭ, ce s'a arătat în timpul călduros din dilele trecute. Cercetându-se lucrul s'a dovedit, că persónele otrăvite au purtat ghete (încălțăminte) galbine, carĭ au fost apoi văpsite negru. Acésta colóre, în urma analisei, conține o mare cantitate de anilin. Animalele frecate cu acéstă văpsea în scurt timp au arătat semne de otrăvire. In urma căldurilor marĭ, dic numiții profesorĭ, piciórele asudând, porii se deschid și văpséua străbate în piele, causând otrăvirea.

Cununiă. Din Cnez (Banat) primim următorul anunț: D-l Al. Crăciunescu preot și soția Sofia au onóre a Vĕ încunosciința despre cununia fiului lor *Alexandru* cu d-ra *Hortensia E. Gelderblom*, ce va avé loc Joi în 6 Sept. st. n. la 4 óre p. m. în capela bisericei gr. or. rus. din Berlin (Unter den Linden 7). Cununia civilă va avé loc în Haga în 5 Sept. st. n. la 1 óră p. m.

Șahul Persiei a sosit dilele acestea în Amsterdam, capitala Olandei. Mulțime uriașă de popor a urmat trăsura Șahului până la palat, unde sosirea lui fù anunțată prin salvele a 33 tunurĭ.

Un nazaren pocăit. Mare surprindere i-s'a făcut alaltăerĭ poliției din Oradea mare. Un om îmbrăcat sĕrăcăcios s'a presentat într'una din odăile poliției și începù sĕ spună: „Vréu sĕ fiu nazaren și fiind-că legea nazarenă îmĭ demandă sĕ nu mint, îmĭ mărturisesc pĕcatul, orĭ-ce pedépsă mĭ-ațĭ da“. După acéstă întroducere începù sĕ spună, că numele lui e Szabo Lajos și că de mult timp e vinovat pentru fabricarea de banĭ falșĭ. Oradea-mare și împrejurimea a umplut'o cu florinĭ falșĭ. El însĕ a fost numai complice, șeful a fost Kallai Sándor, care l'a sedus promițêndu-i mare plată de fiă-care di. Spuse mai departe, cum fabricau banii falșĭ și cum amêndoi cutrieraseră jumĕtate din țéră. Dela Orade s'au dus întâiŭ la Száldabágy, apoi la Dobrițin, după aceea la Mișcolț. Pretutindenĭ au operat cu succes, dér la Mișcolț era cât p'aci sĕ-i înhațe. Atuncĭ — dise vorbitorul, — eĭ (vorbitorul) s'a înspăimântat grozav și a fugit repede acasă la Orade. Aicĭ a devenit după acea nazaren. Pe Kallai îl urmăresce acum poliția.

„Ös-Budavar“, despre care scim, că a falimentat, după amĕnuntele foilor budapestane a avut un deficit de 380,000 cor. In acéstă sumă se cuprinde și cauțiunea de 120,000 cor. a câreiumarilor și a personalului angajat. Contra directorilor dela „Ös-Budavar“ s'a pornit cercetare disciplinară pe motiv de șarlatăniă sĕvîrșită cu cauțiunea și cu prăpădirea de mărfurĭ. Autreprenorul a perdut în ultimii trei anĭ 500,000 cor.

Concert. Musica orășenéscă va cânta Sâmbătă diminéța pe promenada de sus.

Armările rusescĭ.

Din Mandschuria se raportéză lui „Berliner Tagblatt“ următórele:

Armările rusescĭ întrec orĭ-ce imaginațiune, sunt colosale. Dela începutul lui Iunie s'au dispus opt-decĭ de mii de ómenĭ la frontaria chinesă. Este de mirat, că majoritatea acestei trupe, cincĭ-decĭ de mii, sunt dislocate districtul de pe cósta mărei, unde deja se află în apropiere alte trupe europene și japoneze. Restul ocupă zona dintre Tschita și Nertschinsk. Surprindĕtor este, că au rĕmas neacoperite cele mai importante puncte, d. e. Amurul ce formézá frontaria și este ușor de trecut, calea ferată mandschurică și valea Schenga la Kiachta. Dela ciocnirea din Blagowoistschensk tóte pregătirile rĕsboinice se fac pe scară mare. Inspăimântător este mulțimea inapreciabilă a personalului sanitar, medicamentelor și a surorilor de caritate dela crucea roșie.

Tótă lumea se aștéptă la un eveniment estra-ordinar, mai ales, décă ne dăm séma, că dela 10 August st. v. mobilisarea trupelor siberiene a pus pe picior de resbel 187,000 ómenĭ, se nasce întrebarea: pentru-ce tóte aceste concentrărĭ și încă în acele părțĭ ale țĕrii, unde Japonesi și Europeni sunt mai aprópe?

O firmă din Chicago, a primit comanda a furnisa șése milióne kilograme de carne de vită trupelor rusescĭ, ce operézá în China.

ULTIME SCIRI.

Londra, 30 August. Din Shanghai se anunță lui „Daily Telegraph“, că Joi au raportat trupele aliate o strălucită victoriă la *Cion* asupra Chinesilor. In lupta acésta se pretinde că a cădut și prințul Tuan — Intre Peking și Tien-Cin și acum încă este întreruptă comunicația — „Times„ primesce din Petersburg scirea, că între Chinesĭ și aliațĭ se vor începe încurênd negocierĭ de pace.

DIVERSE.

Amorul hoțului. Tînĕra vĕduvă Rosalia Cranier, care are în Paris în cartierul Belle-Ville un magasin, a întrat Marția trecută la șése óre diminéța în localul ei și acolo a dat cu ochii de comisul ei Xavier Pichon, care tocmai îșĭ băga banii din sertar în buzunarele sale. Prins asupra faptului, Xavier a croit'o la fugă și după el femeia striga cât o lua gura: „Prindețĭ hoțul“. La cel mai apropiat colț de stradă hoțul s'a isbit piept în piept cu doi gardiștĭ, carĭ l'au înșfăcat și l'au dus la poliția. Aicĭ s'a petrecut o scenă din cele mai caraghióse. Xavier a mărturisit plângênd fapta lui și a jurat, că n'are sĕ mai fure, rugându-se sĕ fie pus în libertate. Deórece comisarul nu s'a înduioșat de lacrimele lui Xavier, acesta s'a aruncat suspinând de gâtul stăpânei sale și acoperindu-i obrazul cu sărutărĭ spunea: „Nu, o iubesc prea mult, nu mĕ arestațĭ, așĭ muri de mâhnire, décă n'așĭ mai vedé-o, o iubesc! o iubesc!“ Atuncĭ începù și d-na Rosalia — adênc mișcată — sĕ plângă și hoțul și păgubașa se încleștaseră îmbrațișațĭ. Fórte bucuros comisarul de poliția vĕdênd, că vĕduva nu are nicĭ o pretenție, dădù drumul celor doi amoresațĭ, carĭ au mers mână în mână până la magasinul d-nei Rosalia Cranier. Numai de nu s'ar căi vĕduva!

Șerpele și telegraful. In statul Missouri din America s'a întêmplat, că comunicația telegrafică între Vinita și Adair s'a întrerupt, nu se scie din ce causă. Au fost trimișĭ mai mulțĭ ómenĭ ca sĕ cerceteze. Aceștia curênd și aflară, că un șerpe sunător, lung de cincĭ urme s'a urcat pe stâlpul telegrafic, încolăcindu-șĭ códa de sêrma cea mai de sus, ér cu capul a atins cea de jos. Curentul electric, sĕ 'nțelege, numai decât a omorît animalul periculos, rĕmânând acățat pe sêrme. Șerpele cum sta atêrnat pe sêrme a condus curentul electric din sîrma de sus în cea de jos, așa că curentul, ce era sĕ mérgă la Vinita, l'a condus în altă parte, astfel că telegrama n'a putut ajunge la destinațiă. Indată ce șerpele a fost depărtat de pe sêrme, telegraful a funcționat în regulă.

Mobile de hârtiă. Anglia în multe privințe este țéra invențiunilor. Dilele acestea Londonesii au fost surprinșĭ de o nouă invențiune, anume un fabricant a construit mobile de hârtiă, carĭ întru tóte séměnă cu cele de lemn, încât abia se pot deosebi. In Londra sunt fórte mulțĭ artiștĭ, ale căror sale de primire sunt arangiate cu mobile de hârtia, avênd înfățișarea mobilelor celor mai frumóse și scumpe, deși la ele nu afli o bucățică de lemn. Aceste au numai fețe și laturĭ, altcum sunt góle. Chiar și vasele de porcelan au ajuns sĕ fiă imitate cu vase de hârtiă și în multe locurĭ se pot vedé pe părețĭ diferite colecțiunĭ de arme, carĭ tóte sunt o dextră imitațiune din hârtiă.

Literatură.

La societatea pe acții „Tipografia“ din Sibiiu a apărut ***„Istoria politicei“*** după Sir Friderick Pollock de *Teodor V. Păcățian.* Conține 203 pag. și costă 1 cor. séu 1 leu 25 banĭ. E o scriere de interes, în limbagiu ușor.

Din ***„Cura de apă“*** ed. IV, apărută de curênd, se pot procura esemplare și dela Tip. „A. Mureșianu“ cu 3 cor. plus 20 banĭ porto. Legată în scórță și cu esterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în tótă lumea și scrierile sale cu prețiósele povețe igienice ar trebui sĕ se afle în tótă familia, precum și în bibliotecile poporale, căcĭ țĕranii pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 6 0 pag, și are o scală alfabetică a tuturor bólelor și povețelor de carĭ se tractéză în op, în număr cam de *2200.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă şi de mare interes pentru toţĭ bărbaţii de şcólă. Preţul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul scólelor poporalĭ din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiŭ) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catechetic pentru primii anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invĕţătură creştinéscă“ séu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cath *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunĕtăţirĭ şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag., format 8⁰, e legată solid şi costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Gramatica limbei române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu.* Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

Cărţĭ cu preţurĭ reduse.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 August 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.—
Renta de corône ung. 4%	90.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.10
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.70
Renta de argint austr.	97.60
Renta de hârtie austr.	97.20
Renta de aur austr.	116.95
Losurĭ din 1860.	133.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	170.02
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	681.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	662.—
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.20
London vista	242.20
Paris vista	96.22½
Rente de corône austr. 4%	97.70
Note italiene	90.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 30 August 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.60	Vênd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.24	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoţii.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potă face şi remoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**